

UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu	CVIČENIA Z BIOLÓGIE				
Časový rozsah výučby					
Ročník	1.	2.	3.	4.	Spolu
Štátny vzdelávací program					0
Školský vzdelávací program			2	2	4
Kód a názov odboru štúdia	7902 500 gymnázium				
Stupeň vzdelania	vyššie sekundárne vzdelanie ISCED 3A				
Forma štúdia	denná				
Dĺžka štúdia	štvorročná				
Vyučovacia jazyk	slovenský jazyk				

Charakteristika predmetu

Učebný predmet cvičenia z biológie poskytne v rámci štátneho vzdelávania (ISCED 3) základný **system poznatkov o živej prírode, ako predpokladu formovania prírodovednej gramotnosti**. Poznanie zákonov, ktorými sa riadi živá príroda, je základom pre pochopenie jej fungovania ako celku.

Program je koncipovaný tak, aby bolo možné čo najviac využívať moderné didaktické formy, metódy a prostriedky, ktoré podporujú samostatnosť a kreativitu žiakov pri práci s informáciami.

Obsah predmetu sa odvíja od jeho cieľov a je členený do štyroch tematických okruhov:

1. Základné laboratórne techniky

Príprava mikroskopických preparátov z rastlinného a živočíšneho materiálu. Pozorovanie, porovnávanie a nákresy prokaryotických a eukaryotických rastlinných a živočíšnych buniek. Pozorovanie pletív a tkanív v orgánoch. Pozorovanie a nákresy vnútrobunkových štruktúr. Dôkazy prítomnosti chemických prvkov a zlúčenín v biologickom materiáli. Mikroskopické pozorovanie životných prejavov bunky (príjem a výdaj látok bunkou, osmotické javy, pohyby buniek, fázy delenia buniek).

2. Biológia rastlín

2.1 Morfológia a anatómia rastlín

Pozorovanie a určovanie rôznych typov stielok rias. Pozorovanie a popis vonkajšej a vnútornej stavby tela výtrusných rastlín pomocou lupy a mikroskopu.

Morfológia a anatómia orgánov semenných rastlín, klasifikácia pletív.

2.2 Rastlinná fyziológia

Dôkazy priebehu fotosyntézy, príjmu a vedenia roztokov a transpirácie rastlín. Pozorovanie prejavov pohybov rastlín, ich klasifikácia. Spôsoby rozmnožovania. Klíčenie, rast a vývoj rastlín. Dôkazy polarity. Vplyv faktorov prostredia na priebeh životných dejov a ontogézu rastlín.

3. Biológia živočíchov a človeka

3.1 Stavba tela živočíchov

Mikroskopické pozorovanie stavby tela a pohybu prvkov. Pozorovanie vonkajšej stavby tela a životných prejavov vybraných druhov bezstavovcov. Pozorovanie anatómie a histológie rôznych orgánov bezstavovcov.

3.2 Stavba ľudského organizmu

Kostra človeka - klasifikácia kostí, porovnanie mužskej a ženskej kostry, vývin kostry, antropometrické pozorovania, porovnanie stavby tela človeka s cicavcami. Anatómia orgánových sústav a orgánov.

3.3 Fyziológia živočíchov a človeka

Výživa - dôkazy prítomnosti živín v potrave, dôkazy účinkov enzýmov. Dýchanie - pokusy a merania prejavov činnosti pľúc. Vitálna kapacita. Transport látok - pokusy a merania prejavov činnosti srdca. Pokusy s krvou - dôkazy prítomnosti krvi, prítomnosť glukózy a železa v krvi, vlastnosti krvi. Vylučovanie - vyšetrenie moču, funkcia potných žliaz. Pokusy zamerané na sledovanie činnosti zmyslových orgánov. Demonštrácia nepodmienených reflexov, zisťovanie dominancie párových orgánov.

Nácvik prvej pomoci.

4. Úlohy z genetiky

Riešenie úloh z molekulárnej genetiky.

Riešenie úloh na mendelovské pravidlá dedičnosti.

Riešenie úloh z humánnej genetiky.

Riešenie úloh z populačnej genetiky.

PROCES

Osnovy majú orientačný charakter. Učiteľ zváži podľa konkrétnych podmienok školy učebného plánu, (materiálneho vybavenia, záujmu žiakov) zaradenie, rozšírenie, alebo redukciu jednotlivých tém, ako aj výber konkrétnych cvičení. Po konzultácii v predmetovej komisii školy vypracuje časovo – tematický plán záväzný pre konkrétny školský rok. Literatúra

1. BOHÁČ, I.: Cvičenia z biológie pre 1. ročník gymnázia. Bratislava, SPN 1984.
2. BOHÁČ, D.: Cvičenia z biológie pre 2. ročník gymnázia. Bratislava, SPN 1985.
3. MACHOVÁ, J.: Cvičenia z biológie pre 3. ročník gymnázia. Bratislava, SPN 1986.
4. PAZOURKOVÁ, Z.: Cvičenia z biológie pre 4. ročník gymnázia. Bratislava, SPN 1987.

Ciele vyučovacieho predmetu

Za základnú cieľovú kategóriu výučby biológie považujeme tvorbu študijných predmetových kompetencií – spôsobilostí, schopností využívať kvalitu získaných znalostí v rôznych poznávacích i praktických situáciách, ktoré umožnia žiakom:

- Formovať ucelenú predstavu o rozmanitosti živej prírody
- Poznávať praktický význam živých organizmov pre človeka

- Poskytnúť poznatky o fungovaní ľudského tela ako celostného systému
- Rozvíjať zručnosti pri práci v teréne a v prírodovednom laboratóriu
- Rozvíjať schopnosti a zručnosti pri riešení úloh a školských projektov najmä v oblasti ochrany živej prírody a zdravia človeka

Základné predmetové kompetencie(spôsobilosti)

- schopnosť vnímať živú prírodu ako hierarchicky usporiadaný systém, neustále sa meniaci
- schopnosť chápať vzájomné vzťahy medzi organizmami a prostredím
- schopnosť hľadať v prírodných javoch príčinné súvislosti a podporovať logické myslenie
- posilňovať pocit zodpovednosti k životnému prostrediu
- poznať najbežnejšie úžitkové a hospodársky významné druhy rastlín, húb a živočíchov
- poznať možnosti využitia vlastností organizmov v biotechnológiách
- poznať nebezpečné a patogénne organizmy, ich účinok na ľudský organizmus, možnosti liečby a prevencie
- využívať poznatky o anatómii a fyziológii ľudského tela v starostlivosti o vlastné zdravie
- poznať pozitívne a negatívne účinky životného prostredia na ľudský organizmus
- poznať príčiny a možnosti prevencie najčastejších ochorení
- poznať základy poskytovania prvej pomoci, vedieť ich aplikovať v praxi
- schopnosť pozorovať biologické objekty vo voľnej prírode
- schopnosť pracovať s bežnými laboratórnymi pomôckami a prístrojmi
- schopnosť vyhľadávať informácie o živej prírode v literatúre a informačných médiách
- rozvíjať čitateľskú gramotnosť v oblasti odborného textu
- schopnosť tvorivo riešiť úlohy, navrhovať ich riešenia
- schopnosť pripraviť vlastné prezentácie
- schopnosť využívať prostriedky IKT
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine

Stratégia vyučovania

➤ metódy a postupy, formy práce

a) slovné

- súvislý výklad učiteľa(prednáška)
- súvislý výklad žiaka(referát)
- heuristický rozhovor
- práce s textom(učebnicou, odbornou literatúrou)

b) názorné

- pozorovanie – prírodnín , modelov, filmu
- demonštrácia pokusu

- práca s obrázkami

c) praktické

- frontálne pokusy
- laboratórne práce

d) komplexné výukové

- frontálne vyučovanie
- skupinové vyučovanie
- partnerské vyučovanie
- individuálne vyučovanie, samostatná práca žiakov
- kritické myslenie
- projektové vyučovanie
- vyučovanie podporované počítačom

➤ **spôsoby hodnotenia**

- Kritériá hodnotenia a klasifikácie vychádzajú z Metodického pokynu č.21/2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov stredných škôl. Nadväzujú na vnútorný Systém hodnotenia a klasifikácie žiakov.
- V procese diagnostiky a hodnotenia žiakov uplatňujeme rozličné metódy i formy s cieľom poskytnúť žiakovi šancu dosiahnuť úspech. Žiak sa aktívne zapája do procesu hodnotenia.
- Výsledná klasifikácia môže byť vyjadrená známkou, percentami alebo pomocou portfólia.
- Výsledná klasifikácia prírodovedných predmetov zahŕňa nasledovné formy a metódy overovania požiadaviek na vedomosti a zručnosti žiakov:
- **písomné** – testy, previerky, referáty, projekty, záznamy z laboratórnych cvičení a praktických cvičení, domáce úlohy
- **praktické** – laboratórne a praktické cvičenia
- **ústne** – ústne prezentovanie osvojených poznatkov, pri ktorom sa kladie dôraz nielen na kvalitu osvojenia, ale aj na spôsob ich prezentácie v logických súvislostiach a ich aplikáciou v praktických súvislostiach

Vo výslednej klasifikácii prírodovedných predmetov sa odzrkadľuje:

- sumatívne (súhrnné) hodnotenie, ktoré sa odvíja od základného učiva definovaného v obsahovom a výkonovom štandarde; výsledná klasifikácia závisí od miery jeho zvládnutia,
- formatívne (priebežné) hodnotenie, ktoré môže celkovú známku ovplyvniť maximálne o jeden stupeň, preveruje aj schopnosť žiaka využívať medzipredmetové vzťahy v prírodovedných predmetoch a jeho schopnosť uplatňovať získané vedomosti a zručnosti pri riešení konkrétnych úloh

Pri laboratórnych a praktických cvičeniach sa hodnotí:

- a) samostatná práca s textom
- b) realizácia laboratórneho a praktického cvičenia
- c) schopnosť vyvodiť na základe experimentu teoretické poznatky
- d) vedieť zdôvodniť výsledok experimentu
- e) vypracovanie protokolu na požadovanej úrovni.

Didaktická technika: dataprojektor, interaktívna tabuľa, videotechnika

Materiálne výučbové prostriedky: texty, modely, prírodniny, obrazový materiál, preparáty, audio a videozáznamy, CD a DVD

Ďalšie zdroje: internet, knižnica, muzeálne expozície, encyklopédie

ROZPIS UČIVA: CVIČENIE Z BIOLÓGIE - 3. ročník				2 hodiny týždenne, spolu 66 vyučovacích hodín
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Prierezové témy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov
			Žiak má:	Žiak:
Systematika- taxonómia živých organizmov	1			
Triedenie živých organizmov	1		<ul style="list-style-type: none"> • poznať význam triedenia organizmov 	<ul style="list-style-type: none"> • pozná význam triedenia organizmov
Nebunkové a prokaryotické organizmy	2			
Nebunkové organizmy - Vírusy	1	Ochrana života a zdravia - prevencia voči vírusovým, bakteriálnym ochoreniam, vakcinácia	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať vírusy z hľadiska stavby a spôsobu života • poznať najdôležitejšie ochorenia vyvolané vírusmi, prevencia a liečba 	<ul style="list-style-type: none"> • vie charakterizovať vírusy z hľadiska stavby a spôsobu života • pozná najdôležitejšie ochorenia vyvolané vírusmi, prevenciu a liečbu
Prokaryotické organizmy - Baktérie	1		<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať baktérie • poznať najdôležitejšie skupiny baktérií • uviesť najbežnejšie bakteriálne ochorenia, prevenciu a spôsoby liečby 	<ul style="list-style-type: none"> • vie charakterizovať baktérie • pozná najdôležitejšie skupiny baktérií • vie uviesť najbežnejšie bakteriálne ochorenia, prevenciu a spôsoby liečby
Ríša RASTLINY	19			
Riasy	2	Enviromentálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť zatriediť a porovnať výtrusné a semenné, nahosemenné a krytosemenné, dvojkľúčolistové a jednokľúčolistové rastliny • vedieť určiť jednokľúčolistovú a dvojkľúčolistovú rastlinu • vedieť zatriediť rastliny do systému, poznať typické znaky a zástupcov • vedieť porovnať rodozmenu machorastov a sladičorastov • poukázať na hospodársky významné a voľne rastúce druhy rastlín 	<ul style="list-style-type: none"> • vie zatriediť a porovnať výtrusné a semenné, nahosemenné a krytosemenné, dvojkľúčolistové a jednokľúčolistové rastliny • vie určiť jednokľúčolistovú a dvojkľúčolistovú rastlinu • vie zatriediť rastliny do systému, poznať typické znaky a zástupcov • vie porovnať rodozmenu machorastov a sladičorastov
Ryniorasty, machorasty	2			
Plavúňorasty, prasličkorasty, sladičorasty	2			
Borovicorasty - Nahosemenné rastliny	1			
Ginká, ihličnany	2			

Magnóliorasty - Krytosemenné rastliny	1		<ul style="list-style-type: none"> • poznať priemyselné využitie rastlín • poukázať prostredníctvom konkrétnych zástupcov na zákonom chránené druhy rastlín 	<ul style="list-style-type: none"> • vie poukázať na hospodársky významné a voľne rastúce druhy rastlín • pozná priemyselné využitie rastlín • vie poukázať prostredníctvom konkrétnych zástupcov na zákonom chránené druhy rastlín
Významné čeľade dvojkľúčolistových rastlín	6			
Významné čeľade jednokľúčolistových rastlín	3			
Ríša HUBY	4			
Slizovky, spájavé huby	1	Enviromentálna výchova	<ul style="list-style-type: none"> • vedieť zatriediť huby do systému • poznať všeobecné vlastnosti húb a lišajníkov, ich význam • poznať najznámejšie vreckaté, bazídiové huby a plesne, paplesne • vedieť odlíšiť škodlivé druhy húb od významných • vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o využití húb človekom • poznať prvú pomoc pri otrave hubami • vysvetliť význam lišajníkov ako indikátorov 	<ul style="list-style-type: none"> • vie zatriediť huby do systému • pozná všeobecné vlastnosti húb a lišajníkov, ich význam • pozná najznámejšie vreckaté, bazídiové huby a plesne, paplesne • vie odlíšiť škodlivé druhy húb od významných • vie vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o využití húb človekom • pozná prvú pomoc pri otrave hubami • vie vysvetliť význam lišajníkov ako indikátorov
Vreckaté huby	1			
Bazídiové huby	1			
Lišajníky	1			
Ríša JEDNOBUNKOVCE	3			
Všeobecná charakteristika jednobunkovcov	1	Ekológia Ochrana života a zdravia	<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať prvky z hľadiska stavby a spôsobu života • vymenovať najrozšírenejšie druhy prvokov, ich význam v prírode, najbežnejšie ochorenia, ktoré spôsobujú prvky, prevencia a liečba • zatriediť vybrané druhy jednobunkovcov do systému • poznať vybrané druhy jednobunkovcov 	<ul style="list-style-type: none"> • vie charakterizovať prvky z hľadiska stavby a spôsobu života • vie vymenovať najrozšírenejšie druhy prvokov, ich význam v prírode, najbežnejšie ochorenia, ktoré spôsobujú prvky, prevenciu a liečbu • vie zatriediť vybrané druhy jednobunkovcov do systému • pozná vybrané druhy jednobunkovcov
Meňavkobičikovce	1			
Výtrusovce, nálevníky	1			
Ríša ŽIVOČÍCHY	34			
Hubky, rebrovky, pŕhlivce	2	Ochrana zdravia a života		<ul style="list-style-type: none"> • pozná základné systematické jednotky

Ploskavce, hlístovce	2		<ul style="list-style-type: none"> • vedieť základné systematické jednotky a orientovať sa v systéme ríše živočíchy 	<ul style="list-style-type: none"> • a vie sa orientovať v systéme ríše živočíchy
Mäkkýše	2		<ul style="list-style-type: none"> • poznávať spôsob života, výskyt, význam vybraných druhov živočíchov 	<ul style="list-style-type: none"> • pozná spôsob života, výskyt, význam vybraných druhov živočíchov
Obrúčkavce	1		<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjať schopnosť porovnávať znaky živočíšnych skupín 	<ul style="list-style-type: none"> • dokáže porovnávať znaky živočíšnych skupín
Článkonožce	6		<ul style="list-style-type: none"> • vedieť popísať základné morfológické znaky jednotlivých kmeňov bezstavovcov a tried stavovcov 	<ul style="list-style-type: none"> • vie popísať základné morfológické znaky jednotlivých kmeňov bezstavovcov a tried stavovcov
Ostnatokožce	1		<ul style="list-style-type: none"> • poznať anatomickú stavbu tela stavovcov a bezstavovcov 	<ul style="list-style-type: none"> • pozná anatomickú stavbu tela stavovcov a bezstavovcov
Chordáty - charakteristika, delenie	1		<ul style="list-style-type: none"> • vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o rozdieloch v stavbe tela 	<ul style="list-style-type: none"> • vie vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o rozdieloch v stavbe tela
Plášťovce, kopijovce	1			
Stavovce - charakteristika	1		<ul style="list-style-type: none"> • charakterizovať vybrané druhy parazitov a poznať ich význam pre zdravie človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • vie charakterizovať vybrané druhy parazitov a pozná ich význam pre zdravie človeka
Drsnokožce	1		<ul style="list-style-type: none"> • vedieť základné systematické jednotky a orientovať sa v systéme ríše živočíchy 	<ul style="list-style-type: none"> • pozná základné systematické jednotky a vie sa orientovať v systéme ríše živočíchy
Ryby	2		<ul style="list-style-type: none"> • poznávať spôsob života, výskyt, význam vybraných druhov živočíchov 	<ul style="list-style-type: none"> • pozná spôsob života, výskyt, význam vybraných druhov živočíchov
Obojživelníky	2		<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjať schopnosť porovnávať znaky živočíšnych skupín 	<ul style="list-style-type: none"> • má schopnosť porovnávať znaky živočíšnych skupín
Plazy	3		<ul style="list-style-type: none"> • vedieť popísať základné morfológické znaky jednotlivých kmeňov bezstavovcov a tried stavovcov 	<ul style="list-style-type: none"> • vie popísať základné morfológické znaky jednotlivých kmeňov bezstavovcov a tried stavovcov
Vtáky	4		<ul style="list-style-type: none"> • poznať anatomickú stavbu tela stavovcov a bezstavovcov 	<ul style="list-style-type: none"> • pozná anatomickú stavbu tela stavovcov a bezstavovcov
Cicavce	5		<ul style="list-style-type: none"> • vedieť vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o rozdieloch v stavbe tela • charakterizovať vybrané druhy parazitov a poznať ich význam pre zdravie človeka 	<ul style="list-style-type: none"> • vie vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o rozdieloch v stavbe tela • vie charakterizovať vybrané druhy parazitov a pozná ich význam pre zdravie človeka
Projekty žiakov	3			

Samostatné práce žiakov	3	<ul style="list-style-type: none"> vyhľadať a spracovať informácie o daných témach a prezentovať ich 	<ul style="list-style-type: none"> viac vyhľadať a spracovať informácie o daných témach a prezentovať ich
-------------------------	---	---	--

ROZPIS UČIVA PREDMETU: Cvičenie z biológie 4. ročník				2 hodiny týždenne, spolu 60 vyučovacích hodín
Názov tematického celku Témy	Hodiny	Prierezové témy	Očakávané vzdelávacie výstupy	Kritériá hodnotenia vzdelávacích výstupov
1.STAVBA A ORGANIZÁCIA TELA ŽIVÝCH SÚSTAV 14				
1.1 BUNKA 4				
			Žiak má:	Žiak:
Bunková teória	1		Vedieť vysvetliť podstatu bunkovej teórie Opísať stavbu bakteriálnej bunky, rastlinnej a živočíšnej bunky Vymenovať membránové a vláknité štruktúry a ich význam pre bunku	Vedel vysvetliť podstatu bunkovej teórie Opísal stavbu bakteriálnej, rastlinnej a živočíšnej bunky Vymenoval membránové a vláknité štruktúry a ich význam pre bunku Uviedol príklady rastlinných a živočíšnych buniek
Všeobecná štruktúra prokaryotickej bunky	1			
Všeobecná štruktúra eukaryotickej bunky. Rastlinná a živočíšna bunka	2			
1.1.2. Stavba rastlinného tela 7				
Pletivá- delivé a trváce	2		Poznať rozdiel medzi delivým a trvácim pletivom Vysvetliť funkciu krycích, vodivých a základných pletív	Poznal rozdiel medzi delivým a trvácim pletivom Vysvetlil funkciu krycích, vodivých a základných pletív Popísal stavbu vegetatívnych a reprodukčných orgánov na modeloch
Vegetatívne orgány- koreň, stonka, list	3			

Reprodukčné orgány- kvet, plod, semeno	2		Popísať stavbu vegetatívnych a reprodukčných orgánov na vybratých modeloch	Vyhľadal informácie o využití rastlinných orgánov v biotechnológiách
1.1.3. Stavba živočíšneho organizmu 3				
Špecializácia živočíšnych buniek Tkanivá - základné typy- epitely, spojivá, svalové a nervové tkanivo	2		Vedieť porovnať stavbu prvka a vybranej špecializovanej bunky Opísať základné typy tkanív Lokalizovať jednotlivé typy tkanív Poznať pojmy bunka, tkanivo, orgán, orgánové sústava	Vedel porovnať stavbu prvka a vybranej špecializovanej bunky Opísal základné typy tkanív Lokalizoval jednotlivé typy tkanív Poznal stavbu jednotlivých orgánových sústav
Prehľad orgánových sústav	1			
2. ŽIVOTNÉ PREJAVY ORGANIZMOV 24				
2.1 Metabolické procesy 16				
2.1.1.Premena látok a energie v bunke 2				
Príjem a výdaj látok bunkou	1		Vedieť opísať základné mechanizmy príjmu a výdaja látok bunkou Uviesť príklad na anabolizmus a katabolizmus Vysvetliť funkciu ATP v bunke	Vedel opísať základné mechanizmy príjmu a výdaja látok bunkou Uviedol príklad na anabolizmus a katabolizmus Vysvetlil funkciu ATP v bunke
Prenos energie v bunke , anabolizmus a katabolizmus	1			
2.1.2. Metabolické procesy rastlín 5				
Podstata metabolizmu rastlín- asimilácia, disimilácia	1		Vedieť charakterizovať fotosyntézu Poznať príklady rastlín, ktoré sa vyživujú heterotrofne a mixotrofne Poznať podmienky, priebeh fotosyntézy Vysvetliť princíp svetelnej a tmavej fázy fotosyntézy poznať vstupné látky a konečné produkty biologickej oxidácie	Vedel charakterizovať fotosyntézu Poznal jej jednotlivé fázy a ich význam Vedel porovnať fotosyntézu a dýchanie Vedel vysvetliť rozdiel medzi anaeróbnym a aeróbnym dýchaním Poznal význam kvasenia v prírode a pre človeka Vedel lokalizáciu fotosyntézy a dýchania v bunke Poznal vstupné a konečné produkty biologickej oxidácie Vedel vysvetliť fázy vodného režimu Poznal faktory ovplyvňujúce príjem a vedenie látok rastlinou
Výživa rastlín – autotrofia, heterotrofia, mixotrofia	1			
Fotosyntéza- podmienky, priebeh, význam	1			
Dýchanie rastlín- anaeróbné, aeróbné	1			

Vodný režim –príjem, vedenie, výdaj	1			
2.1.3 Metabolické procesy živočíchov				
9				
Spôsoby výživy živočíchov	1		Vedieť základné spôsoby výživy živočíchov	Vedel základné spôsoby výživy živočíchov
Činnosť orgánov tráviacej sústavy Mechanické, chemické trávenie a vstrebávanie	1		Poznať princíp mechanického a chemického trávenia	Poznal princíp mechanického a chemického trávenia
Dýchanie živočíchov	1		Vedieť charakterizovať funkciu jednotlivých častí tráviacej sústavy	Vedel porovnať procesy trávenia a vstrebávania živín
Transport látok- obehová sústava a telové tekutiny	2		Vysvetliť princíp dýchania živočíchov	Vedel vymenovať a charakterizovať funkciu jednotlivých častí tráviacej sústavy
Vylučovanie	1		Poznať rozdiel medzi vonkajším a vnútorným dýchaním	Vysvetlil princíp dýchania živočíchov
Regulačná sústava, zmysly	3		Vysvetliť význam telových tekutín a obehovej sústavy vo vzťahu k metabolizmu	Poznal rozdiel medzi vonkajším a vnútorným dýchaním
			Poznať princíp činnosti vylučovacej sústavy	Vysvetlil význam telových tekutín a obehovej sústavy vo vzťahu k metabolizmu
			Poznať základné princípy regulačných mechanizmov v organizme	Poznal princíp vylučovacej sústavy
			Vysvetliť podstatu zmyslového vnímania	Vedel spracovať informácie o rozdieloch v stavbe a činnosti orgánov vylučovacej sústavy
				Poznal základné princípy regulačných mechanizmov v organizme
				Vysvetlil podstatu zmyslového vnímania
2.2. Rozmnožovanie, rast a vývin – ontogenéza				
8				
2.2.1. Delenie buniek				
3				
Bunkový cyklus	1		Vedieť opísať fázy bunkového cyklu	Vedel opísať fázy bunkového cyklu
Nepriame delenie - mitóza	1		Poznať význam S-fázy	Poznal význam S- fázy
Redukčné delenie - meióza	1		Poznať základnú stavbu chromozómu	Poznal základnú stavbu chromozómu
			Vysvetliť rozdiel v počte chromozómov medzi diploidnou a haploidnou bunkou	Vysvetlil rozdiel v počte chromozómov medzi diploidnou a haploidnou bunkou
			Definovať pojem mitóza a meióza	Vysvetlil mechanizmus, ktorý pri mitóze zabezpečuje zhodu genetickej informácie dcérskej bunky s materskou
			Poznať význam redukčného delenia	Definoval pojem mitóza a meióza
				Poznal význam redukčného delenia

2.2.2. Pohlavné rozmnožovanie a životný cyklus rastlín				
2				
Rodozmena- striedanie pohlavného a nepohlavného rozmnožovania	1		Na príklade machu vysvetliť princíp rodozmeny Definovať pojmy opelenie a oplodnenie Vedieť opísať proces oplodnenia semenných rastlín	Na príklade machu vysvetliť princíp rodozmeny Definovať pojmy opelenie a oplodnenie Vedel opísať proces oplodnenia semenných rastlín prostredníctvom obrazu
Opelenie a oplodnenie u semenných rastlín ontogenéza	1		Opísať základné fázy ontogenézy rastlín Poznať vonkajšie a vnútorné faktory, ktoré ovplyvňujú rast rastlín	Opísal základné fázy ontogenézy rastlín Poznal vonkajšie a vnútorné faktory, ktoré ovplyvňujú rast rastlín
2.2.3. Pohlavné rozmnožovanie , rast a vývin živočíchov				
3				
Formy pohlavného rozmnožovania – hermafroditizmus a gonochorizmus	1		Poznať rozdiely v stavbe vajíčka a spermie Charakterizovať vonkajšie a vnútorné oplodnenie	Poznal rozdiely v stavbe vajíčka a spermie Charakterizoval vonkajšie a vnútorné oplodnenie
Oplodnenie- mimotelové a vnútrotelové	1		Poznať rozdiely medzi hermafroditom a gonochoristom Uviesť príklady s priamym a nepriamym vývinom	Vedel uviesť príklady živočíchov s vonkajším a vnútorným oplodnením Poznal rozdiely medzi hermafroditom a gonochoristom Vedel uviesť príklad na jednotlivé typy
Ontogenéza- embryonálny a postembryonálny vývin	1		Poznať rozdiel medzi embryonálnym a postembryonálnym vývinom stavovcov	Uvedol príklady na priamy a nepriamy vývin Poznal rozdiel medzi embryonálnym a postembryonálnym vývinom stavovcov
3. DEDIČNOSŤ A PREMENLIVOSŤ				
22				
3.1. Podstata dedičnosti				
2				
Úvod do genetiky, základné genetické pojmy	2		Poznať podstatu dedičnosti a premenlivosti Poznať základné genetické pojmy	Vedel definovať pojmy dedičnosť a premenlivosť Vedel vysvetliť pojmy - variabilita, hybridizácia, znak, fenotyp, gén (veľkého a malého účinku), alela, J.G.Mendel genotyp
3.2. Základy bunkovej dedičnosti				
2				

Chromozóm	1		Poznať lokalizáciu genetickej informácie Vedieť opísať časti chromozómu Vysvetliť rozdiel medzi somatickou a pohlavnou bunkou	Poznal lokalizáciu genetickej informácie Vedel nakresliť a opísať chromozóm Vysvetlil rozdiel medzi somatickou a pohlavnou bunkou
Dedičnosť eukaryotickej bunky	1		Vysvetliť pojem crossing over Poznať dôsledky meiózy Poznať lokalizáciu génov mimo jadra	Opísal fázy meiózy Vysvetlil podstatu dedičnosti v prokaryotických bunkách Poznal podstatu vzniku rezistencie baktérií na antibiotiká
3.3. Mendelove pravidlá dedičnosti				
5				
Dedičnosť eukaryotickej bunky	3		Vedieť vysvetliť podstatu kríženia Vedieť používať zaužívanú symboliku	Vedel vysvetliť podstatu kríženi Vedel používať zaužívanú symboliku
Neúplná dominancia	1		Vysvetliť platnosť mendelových zákonov Na konkrétnych príkladoch vysvetliť rozdiel medzi úplnou a neúplnou dominanciou	Vysvetlil platnosť mendelových zákonov Na konkrétnych príkladoch vysvetlil rozdiel medzi úplnou a neúplnou dominanciou
Kodominancia	1		Vedieť aplikovať Mendelove zákony	Vedel aplikovať Mendelove zákony Poznal pojmy monohybridizmus, dihybridizmus, filiálna generácia, dominancia, recesivita, spätné kríženie, kombinačný štvorec
3.4. Dedičnosť a pohlavie				
4				
Chromozómové určenie pohlavia	2		Vysvetliť význam pohlavných chromozómov Na príklade hemofílie a daltonizmu vedieť vysvetliť princíp dedičnosti viazanej na X chromozóm	Poznal význam pohlavných chromozómov Vedel riešiť príklady daltonizmu a hemofílie
Dedičnosť viazaná na X chromozóm	2			Poznal typy abraxas a drozofila
3.5. Molekulové základy genetiky				
3				
Nukleové kyseliny- DNA ,RNA	1		Poznať princíp stavby nukleových kyselín	Poznal stavbu DNA a RNA
Genetický kód	1		Vedieť rozdiely v stavbe DNA a RNA Vysvetliť podstatu genetického kódu	Vedel poukázať na rozdiely v ich stavbe Objasnil pojem genetický kód
Replikácia DNA Expresia génu	1		Opísať replikáciu DNA Vysvetliť princíp prenosu genetickej informácie	Poznal pojmy štruktúrny, regulačný gén, expresia génu Vedel nakresliť replikáciu DNA a traskripciu a transláciu Poznal lokalizáciu procesov traskripcie a translácie

3.6. Premenlivosť- mutácie**4**

Dedičná a nededičná premenlivosť	1		Vedieť charakterizovať premenlivosť Poznať rozdiel medzi dedičnou a nededičnou premenlivosťou Charakterizovať pojem mutácia Uviest' základné skupiny mutagénov Poznať význam anti-mutagénov Poznať základné typy mutácií Vedieť vyhľadať a spracovať informácie o génových manipuláciách	Vedel charakterizovať premenlivosť Vysvetlil rozdiel medzi dedičnou a nededičnou premenlivosťou Charakterizoval pojem mutácia Poznal základné mutagény Poznal význam antimutagénov Vedel základné typy mutácií Poznal ich význam pre evolúciu
Mutácie-príčiny, mutagény	1			
Typy mutácií- génové, chromozómové, genómové	1			
Génové manipulácie a ich praktické využitie	1			

3.7. Genetika človeka**2**

Dedičné choroby a dispozície	1		Poznať rozdiely v metódach využívaných vo všeobecnej a humánnej genetike Poznať najčastejšie geneticky podmienené ochorenia človeka Vedieť vysvetliť pojem dedičné dispozície Poznať význam genetického poradenstva	Poznal rozdiely v metódach používaných v genetike človeka Vedel vysvetliť význam poznania dedičnosti normálnych znakov človeka Poznal najčastejšie sa vyskytujúce genetické ochorenia Poznal význam genetického poradenstva Vedel vyhľadať, spracovať a prezentovať informácie o genetických poruchách, o ich prevencii a zmiernení príznakov
Genetické poradenstvo	1			